A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2017. június 15.*

„Előzetes döntéshozatal — Joghatóság a polgári és kereskedelmi ügyekben — 1215/2012/EU rendelet — A 7. cikk 1. pontja — A »szerződéssel kapcsolatos ügy« és a »szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés« fogalma — Kölcsönszerződés egyetemleges adóstársai közötti visszkereset — A kölcsönszerződés teljesítési helyének meghatározása”

A C-249/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2016. május 2-án érkezett, 2016. március 31-i határozatával terjesztett elő a

Saale Kareda

és

Stefan Benkö

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (előadó) és D. Švaby bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– S. Kareda képviseletében C. Függer Rechtsanwalt,

– S. Benkö képviseletében S. Alessandro Rechtsanwalt,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Heller és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. április 26-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.) 7. cikke 1. pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az S. Benkö és S. Kareda között a közös kölcsönszerződésre vonatkozó, S. Kareda törlesztésének elmaradása miatt S. Benkő által megfizetett havi törlesztőrészletek megtérítése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1215/2012 rendelet

3 Az 1215/2012 rendelet (4) premabulumbekezdéséből következik, hogy az irányelv a belső piac megfelelő működése érdekében „[a] polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatósági összeütközésre vonatkozó szabályok egységesítésére, valamint az egyes tagállamok által hozott határozatok gyors és egyszerű elismerésének és végrehajtásának biztosítására irányuló rendelkezések” megalkotására irányul.

4 Az említett rendelet (15) és (16) preambulumbekezdése kimondja:

„(15) A joghatósági szabályoknak nagymértékben kiszámíthatóknak kell lenniük, és azt az elvet kell követniük, hogy a joghatóságot általában az alperes lakóhelye alapozza meg. A joghatóságnak ezen az alapon mindenkor megállapíthatónak kell lennie, kivéve egyes pontosan meghatározott eseteket, amelyekben a jogvita tárgya vagy a felek szerződéses szabadsága eltérő kapcsoló tényezőt kíván meg. A jogi személyek székhelyét a közös szabályok átláthatóságának fokozása és a joghatósági okok összeütközése elkerülése végett önállóan kell meghatározni.

(16) Az alperes lakóhelyén kívül a bíróság és a per közötti szoros kapcsolaton alapuló vagylagos joghatósági okokat is meg kell állapítani az igazságszolgáltatás megbízható működésének előmozdítása érdekében. A szoros kapcsolat megléte jogbiztonságot nyújt, és elkerüli azt, hogy az alperes ellen egy olyan tagállam bíróságán indíthassanak eljárást, amelyre észszerűen nem számíthatott. Ez különösen fontos a magánélet és a személyiségi jogok – többek között a jó hírnév – megsértéséből eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyokkal kapcsolatos jogviták tekintetében.”

5 A joghatósági szabályokat ugyanezen rendelet II. fejezete tartalmazza. E fejezet részét képezi többek között az 1., 2. és 4. szakasz, melyek címe „Általános rendelkezések”, „Különös joghatóság” és „Joghatóság fogyasztói szerződések esetén”.

6 Az 1215/2012 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése, amely e II. fejezet 1. szakaszában szerepel, a következőket írja elő:

„E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.”

7 Az 1215/2012 rendelet 7. cikke, amely az említett II. fejezet 2. szakaszában található, a következőképpen szól:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban az alábbiak szerint perelhető:

l. a) ha az eljárás tárgya egy szerződés, akkor a vitatott kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt;
b) e rendelkezés értelmében, eltérő megállapodás hiányában a kötelezettség teljesítésének helye:

– ingó dolog értékesítése esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés alapján az adott dolgot leszállították, vagy le kellett volna szállítani,

– szolgáltatás nyújtása esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani;

c) amennyiben a b) pont [helyesen: b) alpont] nem alkalmazható, az a) pontot [helyesen: a) alpontot] kell alkalmazni.

[…]”

8 Az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontjának szövege megegyezik az 1215/2012 rendelet által hatályon kívül helyezett, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o., magyar nyelvű különkiadás: 19. fejezet, 4. kötet, 42. o., helyesbítés: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.) 5. cikke 1. pontjának szövegével. E 7. cikk 1. pontja egyébiránt megfelel az új tagállamoknak az alábbi egyezményhez való csatlakozásáról szóló későbbi egyezményekkel módosított, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény (HL 1972. L 299., 32. o.) (a továbbiakban: Brüsszeli Egyezmény) 5. cikke 1. pontjának.

9 Az 1215/2012 rendelet II. fejezetének 4. szakaszában szereplő 17. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Valamely személy, a fogyasztó [helyesen: A valamely személy – fogyasztó –] által kereskedelmi vagy szakmai tevékenységén kívül eső céllal megkötött szerződéssel kapcsolatos ügyekben a joghatóságot a 6. cikk és a 7. cikk 5. pontjának sérelme nélkül e szakasz határozza meg, ha:

a) a szerződés tárgya áruk részletfizetésre történő értékesítése; vagy

b) a szerződés tárgya olyan részletekben visszafizetendő kölcsön vagy bármely egyéb hitel, amelyet áruk vételének finanszírozására nyújtanak; vagy

c) minden más esetben, a szerződést olyan személlyel kötötték, aki a fogyasztó lakóhelyének tagállamában kereskedelmi vagy szakmai tevékenységet folytat, vagy ilyen tevékenysége bármilyen módon az említett tagállamra, illetve több állam között az említett tagállamra is irányul, és a szerződés az ilyen tevékenység körébe tartozik.”

10 E rendeletnek a szintén e 4. szakaszban található 18. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) A fogyasztó a másik szerződő fél ellen akár annak a tagállamnak a bíróságai előtt, ahol a fél székhellyel rendelkezik, akár – függetlenül a másik fél székhelyétől – saját lakóhelyének bíróságai előtt indíthat eljárást.

(2) A fogyasztó ellen a másik szerződő fél kizárólag a fogyasztó lakóhelyének [helyesen: lakóhelye szerinti tagállam] bíróságai előtt indíthat eljárást.”

11 Az 1215/2012 rendelet 17. és 18. cikkének szövege megegyezik a 44/2001 rendelet 15. és 16. cikkének szövegével.

Az 593/2008/EK rendelet

12 A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról („Róma I”) szóló, 2008. június 17-i 593/2008 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2008. L 177., 6. o., helyesbítés HL 2009. L 309., 87. o.) (7) és (17) preambulumbekezdése kimondja:

„(7) E rendelet tárgyi hatályának és rendelkezéseinek összhangban kell lenniük a [44/2001] rendelettel, valamint a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel („Róma II”) […].

[…]

(17) Ami jogválasztás hiányában az alkalmazandó jogot illeti, a »szolgáltatás nyújtása« és az »áru értékesítése« fogalmát ugyanúgy kell értelmezni, mint a [44/2001] rendelet 5. cikkének alkalmazásakor, amennyiben áruk értékesítése és szolgáltatások nyújtása az említett rendelet hatálya alá tartozik. Bár a franchise és a forgalmazási szerződések szolgáltatásra irányulnak, azokra mégis különös szabályok vonatkoznak.”

13 E rendeletnek a „Követelés törvény alapján történő átszállása (törvényi engedményezés)” című 15. cikke értelmében:

„Ha egy személynek (»a jogosult«) szerződésen alapuló követelése van mással (»a kötelezett«) szemben és egy harmadik személy köteles a jogosult szerződésen alapuló követelését teljesíteni vagy ténylegesen teljesítette a jogosult követelését e kötelezettsége alapján, úgy a harmadik személy e kötelezettségére irányadó jog határozza meg azt, hogy a harmadik személy a szerződés kötelezettjével szemben gyakorolhatja-e – és milyen mértékben – azokat a jogokat, amelyekkel a jogosult a kötelezettel szemben a közöttük fennálló jogviszonyra irányadó jog értelmében rendelkezett.”

14 Az említett rendeletnek „Több kötelezett” című 16. cikke előírja:

„Ha a szerződéses követelés a hitelezőt több olyan kötelezettel szemben illeti meg, akik ugyanazon követelésért felelnek, és az egyik kötelezett a követelést teljes egészében vagy részben már kielégítette, úgy a kötelezettnek a hitelező felé fennálló kötelezettségére irányadó jogot kell alkalmazni a kötelezettnek a többi kötelezettel szemben fennálló visszkereseti jogára is. A többi kötelezett – a hitelezővel szembeni kötelezettségeikre irányadó jog által lehetővé tett mértékben – hivatkozhat olyan védelemre, amelyekkel a hitelezővel szemben rendelkezett.”

Az osztrák jog

15 Az Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv, a továbbiakban: ABGB) 896. §-a a következőképpen szól:

„Az az egyetemlegesen felelős adóstárs, aki egyedül törlesztette a tartozás egészét, közöttük fennálló eltérő megállapodás hiányában egyenlő arányú visszatérítést követelhet a többi adóstól, anélkül hogy jogátruházás történne.”

16 Az ABGB 905. §-ának (2) bekezdése a Zahlungsverzugsgesetz (a késedelmes fizetésekről szóló törvény, BGBl. I, 2013/50) általi módosítása előtt előírta, hogy „kétség esetén az adósnak a saját költségén és a saját kockázatára kell eljuttatnia a pénzt a hitelező lakóhelyére (székhelyére).”

17 Az ABGB 1042. §-a értelmében:

„Aki más helyett olyan költséget visel, amelyet a másik személynek jelen törvény rendelkezései értelmében magának kellett volna viselnie, megtérítésre jogosult.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

18 S. Benkö, ausztriai lakóhellyel rendelkező osztrák állampolgár a Landesgericht St. Pölten (Sankt Pölten-i tartományi bíróság, Ausztria) előtt keresetet indított az ismeretlen észtországi lakóhellyel rendelkező észt állampolgár volt élettársával, S. Karedával szemben kamatokkal és költségekkel együtt 17 145,41 euró összeg megtérítése iránt. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy 2007-ben, ausztriai életközösségük fennállása alatt, S. Benkö és S. Kareda 190 000 euró értékű családi házat vásároltak, amelynek mindketten egyenlő arányban voltak a tulajdonosai. Saját tőke hiányában 2007 márciusában három kölcsönt vettek fel, 150 000 euró, 100 000 euró és 50 000 euró értékben egy osztrák banktól ezen adásvétel finanszírozása és a szükséges ingatlanátalakítás céljából. Mind S. Benkö, mind pedig S. Kareda kölcsönvevőnek minősült.

19 2011 végén S. Kareda megszüntette az S. Benkővel fennálló életközösséget és visszaköltözött Észtországba, egy S. Benkö számára ismeretlen helyre. S. Kareda 2012 júniusától kezdve nem vett részt e kölcsönök törlesztésében, így azóta S. Benkö egyedül viseli e kölcsönök törlesztésének terhét. Az S. Benkö által benyújtott kereset tehát S. Kareda arra való kötelezésére irányul, hogy az ABGB 1042. §-a alapján térítse meg neki azon törlesztőrészleteknek megfelelő összeget, amelyet S. Benkö S. Kareda helyett 2014 júniusáig teljesített.

20 Az elsőfokú bíróság, a Landesgericht St. Pölten (Sankt Pölten-i tartományi bíróság, Ausztria) S. Kareda lakóhelyének felderítése érdekében kapcsolatba lépett Észtország ausztriai nagykövetségével, a megkeresés azonban eredménytelen volt.

21 Az S. Kareda részére az iratok átvétele céljából rendelt ügygondnok, a joghatóság hiányára alapított kifogást terjesztett elő arra hivatkozva, hogy S. Kareda Észtországban rendelkezett lakóhellyel. Álláspontja szerint egyrészt az S. Benkö által ismertetett tények nem tartoznak az 1215/2012 rendelet II. fejezete 2–7. szakasza rendelkezéseinek hatálya alá. Másrészt az eljáró bíróság nem rendelkezik illetékességgel, ugyanis a szóban forgó kölcsönt nyújtó bank székhelye, amely az e kölcsönöket érintő törlesztési kötelezettség teljesítési helyének felel meg, nem a Landesgericht St. Pölten (Sankt Pölten-i tartományi bíróság) illetékességi területén található.

22 Helyt adva ezen érvelésnek, e bíróság megállapította az ügy elbírálására vonatkozó joghatósága hiányát.

23 Az e határozattal szemben S. Benkö által benyújtott keresetet elbíráló Oberlandesgericht Wien (bécsi tartományi felsőbíróság, Ausztria) úgy határozott, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontja szerinti joghatóságot a szerződés szerinti törlesztési kötelezettség teljesítési helye, azaz e bíróság szerint az adós lakóhelye határozza meg. A Landesgericht St. Pölten (Sankt Pölten-i tartományi bíróság) tehát rendelkezik joghatósággal és illetékességgel is.

24 S. Kareda ügygondnoka felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a fellebbviteli bíróság e határozatával szemben a kérdést előterjesztő bíróságnál, az Oberster Gerichtshofnál (legfelsőbb bíróság, Ausztria) az osztrák bíróságok joghatósága hiányának megállapítása érdekében.

25 Az Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság) e körülményekre tekintettel felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontját, hogy a kölcsön törlesztőrészleteit egyedül fizető kötelezettet ugyanazon kölcsönszerződés másik kötelezettjével szemben megillető, (a vele együttesen kötött) banki kölcsönszerződésből származó visszatérítési igény (megtérítési vagy visszkereseti igény) a kölcsönszerződésből eredő, származékos (másodlagos) szerződéses igénynek minősül?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Valamely kötelezettet a szóban forgó kölcsönszerződésben szereplő másik kötelezettel szemben megillető visszatérítési igény (megtérítési vagy visszkereseti igény) teljesítési helyét
a) az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdése (»szolgáltatás nyújtása«) vagy
b) az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontjának a) alpontjával együttesen értelmezett c) alpontja (*lex causae*) határozza meg?

3) A 2. a) kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Bankkölcsön nyújtása a kölcsönszerződésből eredő, a szerződésre jellemző szolgáltatásnyújtásnak minősül-e, és ennélfogva az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdése alapján a szolgáltatásnyújtásra tekintettel a bank székhelye határozza-e meg a teljesítési helyet, ha a kölcsön nyújtására kizárólag azon a helyen kerül sor?

4) A 2. b) kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

A megszegett szerződés teljesítési helyének az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontjának a) alpontja szerinti meghatározása szempontjából
a) a kölcsön mindkét adós általi felvételének időpontja (2007. március) vagy
b) az az időpont irányadó, amikor a megtérítésre jogosult adós teljesítette azokat a fizetéseket a bank részére, amelyekre a megtérítési igényét alapítja (2012. június és 2014. június közötti időszak)?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

26 Az első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a kölcsönszerződés egyetemleges adóstársai közötti visszkereset az e rendelkezés értelmében vett, „szerződéssel kapcsolatos ügyek” körébe tartozik.

27 Az e kérdésre adandó válasz céljából utalni kell a Bíróság által a 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontjával, valamint a Brüsszeli Egyezmény 5. cikkének 1. pontjával kapcsolatban adott értelmezésre, amely érvényes az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontjára is, mivel e rendelkezések egyenértékűnek minősíthetők (lásd ebben az értelemben: 2013. július 18-i ÖFAB-ítélet, C-147/12, EU:C:2013:490, 28. pont).

28 Ezen ítélkezési gyakorlatából az következik egyrészt, hogy a „szerződéssel kapcsolatos ügy” 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontja értelmében vett fogalmát önállóan kell értelmezni annak érdekében, hogy annak egységes alkalmazása valamennyi tagállamban biztosítva legyen, másrészt hogy az ilyen ügyben elbírálásához szükséges, hogy a felperes keresete az egyik fél által a másik felé szabadon vállalt

jogi kötelezettséget vitasson (lásd ebben az értelemben: 2013. március 14-i, Česká spořitelna ítélet, C-419/11, EU:C:2013:165, 45–47. pont; 2015. január 28-i Kolassa ítélet, C-375/13, EU:C:2015:37, 37. és 39. pont).

29 E tekintetben emlékeztetni kell mindenekelőtt arra, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának b) alpontjában foglalt kapcsolóelvnek az ugyanazon szerződés alapján benyújtott valamennyi kérelemre vonatkoznia kell (lásd ebben az értelemben: 2009. július 9-i Rehder ítélet, C-204/08, EU:C:2009:439, 33. pont).

30 Ezenkívül szerződéssel kapcsolatosnak kell tekinteni minden olyan kötelezettséget, amely olyan szerződésen alapul, amelynek nemteljesítésére a felperes keresete alátámasztásaként hivatkozott (lásd ebben az értelemben: 1976. október 6-i De Bloos ítélet, 14/76, EU:C:1976:134, 16. és 17. pont; 1988. március 8-i Arcado ítélet, 9/87, EU:C:1988:127, 13. pont).

31 Ugyanez vonatkozik tehát két olyan egyetemleges adóstárs közötti kötelezettségekre, mint az alapeljárásban részt vevő felek, és különösen a közös tartozásban a másik adóstárs részét részben vagy egészben kifizető adóstárs azon lehetőségére, hogy az így kifizetett összeget visszkereset indításával visszakövetelje (lásd analógia útján: 2016. október 12-i Kostanjevec ítélet, C-185/15, EU:C:2016:763, 38. pont). Ahogy azt ugyanis a főtanácsnok indítványa 31. pontjában megállapította, mivel e keresetnek az indoka maga e szerződéshez kapcsolódik, az 1215/2012 rendelet alkalmazása szempontjából mesterkélt lenne elválasztani ezeket a jogviszonyokat azon szerződéstől, amelyből azok erednek, és amely azok jogalapját képezi.

32 Végül, jóllehet az 1215/2012 rendelet rendelkezésit az általa létrehozott rendszer, valamint az azt alátámasztó célok fényében kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2014. január 16-i Kainz ítélet, C-45/13, EU:C:2014:7, 19. pont), figyelembe kell venni többek között ez utóbbi rendelet és a „Róma I” rendelet alkalmazásával kapcsolatos koherencia célkitűzését (lásd ebben az értelemben: 2016. január 21-i ERGO Insurance és Gjensidige Baltic ítélet, C-359/14 és C-475/14, EU:C:2016:40, 43. pont). Márpedig a koherencia e célkitűzésével szintén összhangban van azon értelmezés, amely szerint az olyan visszkereset, mint amely az alapügy tárgyát képezi, az 1215/2012 rendelet értelmében vett, szerződéssel kapcsolatos ügy körébe tartozik. A „Róma I” rendelet 16. cikke ugyanis a több adós közötti jogviszonyt kifejezetten az adós és a hitelező közötti jogviszonnyal hozza összefüggésbe.

33 A fentiekre figyelemmel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy a kölcsönszerződés egyetemleges adóstársai közötti visszkereset az e rendelkezés értelmében vett, „szerződéssel kapcsolatos ügyek” körébe tartozik.

A második kérdésről

34 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az olyan, hitelintézet és két egyetemleges adóstárs között létrejött kölcsönszerződést, mint amely az alapügyben szerepel, az e rendelkezésben említett „szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésnek” kell minősíteni.

35 A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának b) alpontja – amelynek szövege megegyezik az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) pontjának szövegével – értelmében vett „szolgáltatás” fogalma magában foglalja legalábbis azt, hogy a szolgáltatásnyújtó fél meghatározott tevékenységet végez díjazás ellenében (lásd ebben az értelemben: 2016. július 14-i Granarolo ítélet, C-196/15, EU:C:2016:559, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

36 Ahogy azt a főtanácsnok indítványának 40. pontjában megállapította, a hitelintézet és a kölcsönvevő között létrejött kölcsönszerződésben a szolgáltatásnyújtás abban rejlik, hogy a hitelintézet pénzösszeget ad át a kölcsönvevőnek, aki cserébe főszabály szerint kamat formájában ellenszolgáltatást nyújt.

37 Meg kell tehát állapítani, hogy az ilyen kölcsönszerződést az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdése értelmében vett, „szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésnek” kell minősíteni.

38 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan, hitelintézet és két egyetemleges adóstárs között létrejött kölcsönszerződést, mint amely az alapügyben szerepel, az e rendelkezésben említett „szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésnek” kell minősíteni.

A harmadik kérdésről

39 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben a hitelintézet két egyetemleges adóstársnak nyújt kölcsönt, e rendelkezés értelmében véve „a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani”, eltérő megállapodás hiányában e hitelintézet székhelye, többek között az ezen adóstársak közötti visszkeresetet elbíráló bíróság illetékességének meghatározása szempontjából.

40 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében meg kell határozni a szerződés jellemző kötelezettségét (lásd ebben az értelemben: 2016. július 14-i Granarolo ítélet, C-196/15, EU:C:2016:559, 33. pont).

41 Márpedig, ahogyan azt a főtanácsnok az indítványa 45. pontjában megjegyezte, a kölcsönszerződés keretében a jellemző kötelezettség maga a kölcsön tárgyát képező pénzösszeg nyújtása, míg a kölcsönvevőnek az említett összeget visszafizetésére irányuló kötelezettsége csak a hitelezői szolgáltatás teljesítésének következménye.

42 Meg kell tehát állapítani, hogy az eltérő megállapodásnak a kérdést előterjesztő bíróság által a kérdésében felvetett esetét kivéve, az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdése értelmében hitelintézet általi kölcsön nyújtása esetén a szolgáltatások nyújtásának helye e hitelintézet székhelye.

43 Ami azt a kérdést illeti, hogy e megállapítás releváns-e a visszafizetési kötelezettség egyetemleges adóstársai közötti visszkereset elbírálására illetékességgel rendelkező bíróság meghatározása is, emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a jelen ítélet 31. pontjából kitűnik – az ilyen kereset alapja az egyetemleges adóstársak és a hitelintézet között létrejött kölcsönszerződés.

44 A fentiekből, valamint a kiszámíthatóság, az egységesség és az igazságszolgáltatás megbízható működésének célkitűzéséből következik, amelyet az 1215/2012 rendelet a (15) és (16) preambulumbekezdése szerint el kíván érni, hogy e rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ilyen kereset elbírálására illetékességgel rendelkező bíróság a tagállam azon helyén – mint az ilyen viszontkereset alapjául szolgáló kötelezettség teljesítési helyén – található bíróság, ahol e hitelintézet székhelye van.

45 E tekintetben nem releváns az alapeljárásban részt vevő felek által tett azon észrevétel, miszerint mindketten fogyasztóknak minősülnek, és így a fogyasztói szerződésekre az 1215/2012 rendelet 17. és 18. cikkében előírt joghatósági szabályoknak kell rájuk vonatkozniuk. Ahogyan ugyanis azt a Bíróság a

44/2001 rendelet 15. és 16. cikkével kapcsolatban megállapította, az említett szabályok nem alkalmazhatók két fogyasztó közötti jogviszonyokra (lásd ebben az értelemben: 2013. december 5-i Vapenik ítélet, C-508/12, EU:C:2013:790, 34. pont).

46 A fentiekre figyelemmel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a hitelintézet két egyetemleges adóstársnak nyújtott kölcsönt, a rendelkezés értelmében véve „a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani”, eltérő megállapodás hiányában e hitelintézet székhelye, többek között az ezen adóstársak közötti visszkeresetet elbíráló bíróság illetékességének meghatározása szempontjából.

A negyedik kérdésről

47 Tekintettel a harmadik kérdésre adott válaszra, a negyedik kérdésre nem kell válaszolni.

A költségekről

48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy a kölcsönszerződés egyetemleges adóstársai közötti visszkereset az e rendelkezés értelmében vett, „szerződéssel kapcsolatos ügyek” körébe tartozik.**

2) **Az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan, hitelintézet és két egyetemleges adóstárs között létrejött kölcsönszerződést, mint amely az alapügyben szerepel, az e rendelkezésben említett, „szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésnek” kell minősíteni.**

3) **Az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a hitelintézet két egyetemleges adóstársnak nyújtott kölcsönt, a rendelkezés értelmében véve „a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani”, eltérő megállapodás hiányában e hitelintézet székhelye, többek között az ezen adóstársak közötti visszkeresetet elbíráló bíróság illetékességének meghatározása szempontjából.**

Aláírások